

Harsány Község Önkormányzata
Éves állapotjelentés a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 46. §
(1) bekezdés e) pontja alapján
2025. év

Tartalom

Bevezetés.....	2
Harsány környezetének bemutatása	2
Harsány környezetállapot vizsgálatai és eredményei	2
1. LEVEGŐTISZTASÁG VÉDELEM.....	3
1.1. Ipari levegőszennyezés.....	3
1.2. Közlekedési légszennyezés.....	3
2. ZAJTERHELÉS	3
3. TALAJVÉDELEM	4
4. HULLADÉKGAZDÁLKODÁS	4
4.1. Kommunális hulladék	4
4.1.1. Szelektív gyűjtés.....	4
4.1.2. Hulladékudvar	5
4.1.3. Újra használati központok	5
4.1.4. Házi komposztálás	5
4.1.5. Zöldhulladék gyűjtésesetleg	5
4.1.6. Illegális hulladék lerakás.....	5
4.1.7. Ipari hulladék.....	6
5. ZÖLDFELÜLET-GAZDÁLKODÁS	6
5.1. Zöldfelületi fejlesztések	6
5.2. Fasorok és parki fák	6
5.3. Erdők	6
5.4. Egyéb zöldfelületi beruházások.....	6
5.5. Gyommentesítés, egyéb zöldfelületfenntartási munkák.....	6
5.5.1. Gyommentesítés	6
5.5.2. Egyéb zöldterület fenntartási munkák	6
6. TERMÉSZETVÉDELEM	6
6.1 Országos védelem alatt álló terület: Halomvár.....	6
6.2 Kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület	7
7. TELEPÜLÉSI INFRASTRUKTÚRA.....	9
7.1. Úthálózat.....	9
7.2. Csatornahálózat	9

8. A TELEPÜLÉS KÖRNYEZETI ÁLLAPOTÁT BEFOLYÁSOLÓ EGYÉB TÉNYEZŐK.....	9
8.1. Bűzhatás megjelenése a településen	9
9. KLÍMASTRATÉGIA.....	11
10. ÖSSZEFOGLALÁS	11

Bevezetés

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (továbbiakban:

Kvtv.) rendelkezik az önkormányzatoknak a környezet védelmét szolgáló feladatairól. A Kvtv. 12. (3) pontja szerint az önkormányzatok kötelesek a környezet állapotát és annak az emberi egészségre gyakorolt hatását figyelemmel kísérni, igény esetén a rendelkezésére álló környezeti információt hozzáférhetővé tenni, rendelkezésre bocsátani, továbbá a környezeti információk külön jogszabályban meghatározott körét, illetve a birtokában levő vagy a számára tárolt információk jegyzékét elektronikusan vagy más módon közzétenni. A 46. § (1) pont e) bekezdése kimondja, hogy a települési önkormányzat (Harsány Község Önkormányzata is) a környezet védelme érdekében elemzi, értékeli a környezet állapotát illetékességi területén, és arról szükség szerint, de legalább évente egyszer tájékoztatja a lakosságot. A Kvtv. a környezeti állapotértékelés pontos tartalmát nem szabályozza.

Harsány környezetének bemutatása

Harsány önkormányzat területe (3653 ha) Borsod-Abaúj-Zemplén megye déli részén található, a 47.96985” szélességi és a 20.74051” hosszúsági körök metszéspontjában. Délen az alföld északi széléhez illeszkedik, északon a Bükk-hegység déli lábához ékelődik. Környező községek: Kisgyőr, Bükkaranyos, Emőd, Vatta, Borsodgeszt. Felszíne délen és keleten lankás, míg északon és nyugaton erősen dombos. A falu egy hosszanti völgy két oldalán települt, követve a domborzati viszonyokat. A völgyet a Csincse-patak alakította ki több ezer év alatt. A Csincse-patak a környék meghatározó folyója. A hosszanti völgy természetes szélcsatornát képez, ezért a területen állandó a légmozgás. Az uralkodó szélirány északi.

A magyar tájfelosztás rendszerében az érintett önkormányzati terület a következőképpen helyezkedik el:

Nagytáj: Észak-Magyarországi-középhegység

Középtáj: Bükkvidék

Kistájcsoport: Bükkalja

Kistáj: Miskolci-Bükkalja

Harsány környezetállapot vizsgálatai és eredményei

Harsány Község Önkormányzata 2014-ben fogadta el a település környezetvédelmi programját. A környezetvédelmi program fontosabb megállapításai:

- a település kül- és belterületén javítani szükséges a csapadékvíz elvezetés helyzetét,
- fontos cél a környezeti levegő minőségének tartós és hatékony megóvása,
- a helyi sérülékeny vízbázis hosszú távú védelmét biztosítani kell

1. LEVEGŐTISZTASÁG VÉDELEM

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. tv 48.§ (4) bekezdés b) pontját miszerint a:

A települési önkormányzat képviselő-testületének hatáskörébe tartozik: a háztartási tevékenységgel okozott légszennyezésre vonatkozó egyes sajátos, az avar és kerti hulladék égetésére vonatkozó szabályok rendelettel történő megállapítása, hatályon kívül helyezte a 2020. évi LI. törvény 7.§ (2) bekezdése. Ez alapján Harsány Község Önkormányzata Képviselő-testülete 2020. december 2. napjával hatályon kívül helyezte a kerti hulladék égetésére, valamint a tűzgyújtásra vonatkozó szabályokról szóló 16/2014.(VII.25.) önkormányzati rendeletét.

A 2021. évi XCIX törvény 189.§-a szerinti módosítás 2021. december 1-től ismét lehetővé teszi az avar és kerti hulladék égetésére vonatkozó szabályok rendelettel történő megállapítását, de Harsány Község Önkormányzata ezzel a lehetőséggel nem élt, így kerti hulladék égetése egyelőre Harsányban nem lehetséges.

A településen működik a zöld hulladék elszállítása, illetve 2011-ben 280 darab 1 köbméteres komposztáló láda kiosztására is sor került.

Fentiek miatt a lakosági zöld hulladék – kerti gaz – égetése jelentősen lecsökkent.

Rendszeres immissziós vizsgálat a település környezetét nem érinti.

Jelentősebb ipar hiányában a Bükkalja területén a tüzelőanyagok égetése, a közlekedés és a mezőgazdasági tevékenységek miatt kerülhetnek szennyező anyagok a légkörbe. A lakások túlnyomó többségében napjainkig hagyományos fűtési módról gázfűtésre álltak át.

A közlekedés adathiányait pótlandó, az országos átlagot elfogadva: a közlekedésből származik az összes NO_x kibocsátás 50%-a, az összes CO kibocsátás közel 60%-a, a szilárdanyag kibocsátás 12%-a és a különösen veszélyes illékony (nem metán) szerves vegyületek kibocsátásának 48%-a.

A lakossági elsődleges szennyező forrás a fűtés, amelynek kibocsátását egyértelműen az alkalmazott fűtési mód határozza meg. A fa, szén, olaj alapon vegyes tüzelés elsősorban kén-dioxidot, szilárd részecskéket és nitrogén-dioxidot bocsát ki. Ezzel szemben a gázhasználat nitrogén-oxidot kibocsátást eredményez nagyobb mennyiségben.

1.1. Ipari levegőszennyezés

A településen nem jellemző

1.2. Közlekedési légszennyezés

Harsány községben cca 950 db gépjármű van nyilvántartásban. A településen áthaladó 2515-ös út jelentős átmenő forgalmat bonyolít le.

2. ZAJTERHELÉS

A zaj egyre inkább meghatározó része életünknek, környezetünknek. Az elmúlt években a zaj a település lakosságot terhelő környezeti ártalmak közül kiemelt helyet foglalt el a környezetvédelem területén. A település zajterhelésének nagyobb részét a közlekedési zajterhelés jelenti, de ez sem éri el a kritikus szintet.

A gépjárműközlekedésből adódó zajterheléssel, valamint az ipari-és technológiai zajjal kapcsolatos panaszok száma 2024-ban az alábbiak szerint alakult:

- gépjármű közlekedésből adódó zajterheléssel kapcsolatos panaszok száma: 0 db
- ipari- és technológiai zajjal kapcsolatos panaszok száma: 0 db

3. TALAJVÉDELEM

A talaj védelme nemcsak a mezőgazdaság feladata, hanem az államé, az önkormányzatoké és a tulajdonosoké is. Az Európai Unióban a nitrát okozta talajvíz szennyezések, illetve a műtrágya és növényvédő szerek felhasználásának csökkentése a fő cél. Hazánkban hiányosak az ismeretek a talajszennyezettség mértékéről.

A megyében meglévő talajdegradáció következményei a savanyodás, a szélsőséges talajvíz-gazdálkodás, a szikesezés, a szerkezetromlás, a biológiai degradáció, a kedvezőtlen tápanyagforgalom, talajmérgezés.

A térségben külön kell foglalkozni a talajerózióval. Harsány környékén közepesen erodált területek a jellemzőek, ahol leginkább a csapadékvíz lefolyása okozta talajlehorlás figyelhető meg. Ez leginkább a nyári időszakban előforduló, nagy intenzitású és vízmennyiségű zivatarok idején tűnik ki.

A termőföld tulajdonviszonyainak változásával nőtt a nem művelt területek aránya, a melioráció csökkent, a talajpusztulással fenyegetett területek veszélyeztetettségi foka emelkedett.

4. HULLADÉKGAZDÁLKODÁS

2023. július 1-jével új hulladékgazdálkodási rendszer lépett életbe, melyben a magyarországi települési hulladék begyűjtését, kezelését és számlázását a MOHU MOL Hulladékgazdálkodási Zrt. végzi

Harsány Községben MiReHu Nonprofit Kft. látja el a hulladékgazdálkodási tevékenységet.

Mutató	Év				
	2020	2021	2022	2023	2024
Összes elszállított települési hulladék [tonna] (T-STAR, BP-STAR)	690,60	687,2	695,3	733,2	755,8
A lakosságtól elszállított települési hulladék [tonna] (T-STAR, BP-STAR)	616,8	607,60	578,3	642,6	648
A lakosságtól szelektív hulladékgyűjtésben elszállított települési hulladék [tonna] (T-STAR, BP-STAR)	237,6	230,3	198	242,9	215,7

4.1. Kommunális hulladék

4.1.1. Szelektív gyűjtés

A szelektív hulladékgyűjtés igénybevételére azon ingatlanhasználók jogosultak, akik a hulladékgazdálkodási közszolgáltatást igénybe veszik, illetve a közszolgáltató az ingatlant és az ingatlanhasználót egyaránt nyilvántartja.

A szelektív hulladékgyűjtő edényben gyűjthetőek a papír-, műanyag-, fémhulladékok és italos kartondobozok.

Külön kerül gyűjtésre a zöld hulladék és külön az üveg hulladék.

A szállításról a szolgáltató éves hulladéknaptár szerint gondoskodik.

4.1.2. Hulladékudvar

Hulladékudvar legközelebb Miskolcon a Bogáncs utcában a 0156/22 hrsz. alatt található. Ennek távolsága a településtől cca 15 km.

4.1.3. Újra használati központok

A környezettudatosság elvének szem előtt tartásával kialakított Miskolci Újrahasználati Központ (a továbbiakban: MÚK) olyan létesítmény, ahol a lakosságnak lehetősége nyílik arra, hogy az alábbiakban meghatározásra kerülő használt, már feleslegessé vált, de használatra még alkalmas tárgyait, eszközeit, berendezéseit elhelyezhesse abból a célból, hogy ezek a tárgyak lehetőség szerint mások által felhasználásra kerülhessenek. A MÚK-ba természetes személyek adhatnak le tárgyakat és a leadott tárgyak bárki által elvihetők.

Behozatal:

MÚK-ba behozható tárgyak listája:

- jó állapotú lakberendezési tárgyak, bútorok,
- jó állapotú sporteszközök pl. kerékpár, labda, roller stb.,
- jó állapotú konyhai eszközök,
- jó állapotú könyvek,
- feleslegessé vált, de még biztonságosan használható (nem elektromos) eszközök,
- minden olyan egyéb tárgy, eszköz, amely a háztartásokban feleslegessé vált, de más személy által még a mindennapi élet során használható.

A központ elektronikai termékeket nem vesz át.

A tárgyakat lehetőség szerint még használható, sérülésmentes állapotban szükséges leadni.

A MÚK-ba természetes személyek adhatnak le tárgyakat. A lakos nyitvatartási időben vagy előzetes értesítés útján bármikor, a +36 46 200 327 telefonszámon időpontot kérve, személyesen elvégezheti a beszállítást a MiReHu Nonprofit Kft. 3527 Miskolc, József Attila utca 65. szám alatt található székhelyére.

A MÚK elérhetősége:

Cím: 3527 Miskolc, József Attila utca 65.

Telefonszám: +36 21 3500 035

<https://www.facebook.com/miskolciujrahasznalati kozpont/>

4.1.4. Házi komposztálás

Harsány Község Önkormányzata Képviselő-testülete 2020. december 2. napjával hatályon kívül helyezte a kerti hulladék égetésére, valamint a tűzgyújtásra vonatkozó szabályokról szóló 16/2014. (VII.25.) önkormányzati rendeletét. Ezzel az intézkedéssel a házi komposztálás irányába is terelődik a lakosság kerti és a háztartási növényi eredetű hulladék ártalmatlanítása.

A településen működik a zöld hulladék elszállítása, illetve 2011-ben 280 darab 1 köbméteres komposztáló láda kiosztására is sor került.

4.1.5. Zöldhulladék gyűjtés

Harsány Községben a MiReHu Nonprofit Kft biztosítja a szolgáltatást.

4.1.6. Illegális hulladék lerakás

Harsány Község Önkormányzata lakossági bejelentés alapján jár el az illegális hulladéklerakás felszámolása érdekében. Az elmúlt időszakban 1 engedély nélküli hulladék elhelyezés került felszámolásra mintegy 0.5 köbméter mennyiségben.

4.1.7. Ipari hulladék

A településen nincs veszélyes hulladékot termelő ipari létesítmény.

5. ZÖLDFELÜLET-GAZDÁLKODÁS

Harsány Községben egy klasszikus park található a település központjában, amihez egy kisebb játszótér kapcsolódik. Ezen kívül a település sportpályája biztosít nagyobb összefüggő zöld területet.

5.1. Zöldfelületi fejlesztések

Nagyobb zöldfelületi fejlesztés a településen az elmúlt évben nem történt.

5.2. Fasorok és parki fák

A településen az elöregedett veszélyessé váló fák kezelésére folyamatos figyelmet kell fordítani. Az elmúlt időszakban a foci pályánál 10 fa ültetésére került sor. A kivágott vékonyabb cserjéket az önkormányzat aprítékolja és a polgármesteri hivatal fűtésére használja fel. A vastagabb fákat az önkormányzat felhasználja, adott esetben szociális alapon kiosztásra kerülhetnek.

5.3. Erdők

A településen környezetében jelentős állami tulajdonú erdők találhatók

5.4. Egyéb zöldfelületi beruházások

A zöldfelületek gondozásához szükséges gépek karbantartása, újabbak beszerzése szükség szerint történik. Az önkormányzat munkatársai és a közmunka programban foglalkoztatott dolgozók rendszeres takarítási munkákat végeznek, a parkjainkban a fűnyírás munkálatok mellett a zöldhulladék, falevelek rendszeres összegyűjtésével biztosítják a település környezetének elvárt színvonalú megjelenését.

5.5. Gyommentesítés, egyéb zöldfelületfenntartási munkák

5.5.1. Gyommentesítés

A kaszálást az Önkormányzat közmunkásai végzik.

5.5.2. Egyéb zöldterület fenntartási munkák

A zöldterületek tisztántartása, fenntartása a vegetációs időszakban folyamatos. A parkban, illetve más helyekre kiültetett virágok locsolása a nyári időszakban folyamatos.

6. TERMÉSZETVÉDELEM

6.1 Országos védelem alatt álló terület: Halomvár

A vár Kisgyőr-Borsodgeszt közigazgatási határán található, 03-0086-01 azonosító számon. A vár középkori földvár. A Tvt. 28. § (5) pontja alapján **országos jelentőségű védett természeti emlékek minősülő ex lege védett földvár** középponti EOV koordinátái: 295110; 772650, és Harsány közigazgatási területén a 0160/1 ingatlan-nyilvántartási helyrajzi számú területet érinti.

Madárvédelmi terület: Bükk hegység és peremterületei
(Terület azonosító: HUBN10003, Területe: 66400,5 ha)

A madárvédelmi terület Harsány közigazgatási területén az alábbi helyrajzi számú területeket érinti:
0122/1, 0160/1a, 0160/1b, 0160/2, 0161, 0164a, 0164b, 0164c, 0164d, 0164f, 0164g, 0164h, 0164j, 0164k, 0164l, 0164m, 0164n, 0165/1, 0165/2, 0165/3, 0165/4, 0166, 0167,

0168, 0169, 0170, 0171/1, 0171/2, 0171/3, 0172/1, 0172/2, 0173/2, 0173/3, 0173/4, 0173/5a, 0173/5b, 0173/5c, 0173/5d, 0173/5f, 0177, 0189, 0192

A madárvédelmi területen az alábbi jelölő fajok találhatóak:

<i>Aquila heliaca</i>	parlagi sas
<i>Bonasa bonasia</i>	császármadár
<i>Bubo bubo</i>	uhu
<i>Ciconia nigra</i>	fekete gólya
<i>Circaetus gallicus</i>	kígyászölyv
<i>Dendrocopos medius</i>	közép fakopáncs
<i>Dendrocopos syriacus</i>	balkáni fakopáncs
<i>Dryocopus martius</i>	fekete harkály
<i>Ficedula albicollis</i>	örvös légykapó
<i>Ficedula parva</i>	kis légykapó
<i>Lanius collurio</i>	tövisszűrő gébics
<i>Lullula arborea</i>	erdei pacsirta
<i>Pernis apivorus</i>	darázsölyv
<i>Picus canus</i>	hamvas küllő
<i>Strix uralensis</i>	uráli bagoly
<i>Sylvia nisoria</i>	karvalyposzáta

A területen, a kijelölés alapjául szolgáló, ún. jelölőfajok közül az országos és nemzetközi viszonylatban is jelentős állománnyal bíró (A és B kategóriába sorolható) madárfajok kedvező védelmi helyzetének fenntartása, valamint egyes fajok vonatkozásában azok védelmi helyzetének javítása az elsődleges cél, az ún. prioritás.

A meghatározott prioritás-fajok az alábbiak:

- Parlagi sas - *Aquila heliaca*
- Békászósas – *Aquila pomarina*
- Uhu – *Bubo bubo*
- Kígyászölyv – *Circaetus gallicus*
- Kék galamb – *Columba oenas*
- Fehérhátú fakopáncs – *Dendrocopos leucotos*
- Közép fakopáncs – *Dendrocopos medius*
- Fekete harkály – *Dryocopus martius*
- Uráli bagoly – *Strix uralensis*
- Örvös légykapó – *Ficedula albicollis*
- Kis légykapó – *Ficedula parva*
- Hegyi billegető – *Motacilla cinerea*
- Darázsölyv – *Pernis apivorus*

Természetvédelmi célkitűzések:

A különleges madárvédelmi terület természetvédelmi célkitűzése az azon található, a kijelölés alapjául szolgáló madárfajok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, fenntartása, fejlesztése, valamint a felsorolt célok elérését szolgáló természeti állapot és fenntartó földhasználat feltételeinek biztosítása.

6.2 Kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület

Kisgyőri Halom-vár - Csincse-völgy - Cseh-völgy (azonosító: HUBN20007, területe: 439,73 ha)

A kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület Harsány közigazgatási területén az alábbi helyrajzi számú területeket érinti:

0160/1a, 0160/1b, 0165/4, 0167, 0168, 0171/3, 0173/2, 0173/3, 0173/5a, 0173/5b, 0173/5c, 0173/5d, 0173/5f

Jelölő élőhelyek és fajok:

Élőhelyek

40A0

Szubkontinentális peripannon cserjések

6210

Meszes alapközetű féltértermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (*Festuco-Brometalia*) fontos orchidea-lelőhelyei

6240

Szubpannon sztyeppék

6430

Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai

91E0

Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)

91G0

Pannon gyertyános-tölgyesek *Quercus petraeával* és *Carpinus betulusszal*

91M0

Pannon cseres-tölgyesek

Növények:

Echium russicum

piros kígyószisz

Pulsatilla grandis

leánykőkörcsin

Élőlények:

Coenagrion ornatum

díszes légivadász

Leucorrhinia pectoralis

lápi szitakötő

Lucanus cervus

szarvasbogár

A területen kiemelt fontosságú cél a következő fajok és élőhelyek kedvező természetvédelmi helyzetének fenntartása, illetve helyreállítása:

szubkontinentális peripannon cserjések (*40A0)

meszes alapközetű féltértermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (*Festuco-Brometalia*)

(*fontos orchidea-lelőhelyek) (6210)

szubpannon sztyeppék (*6240)

síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai (6430)

enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*) (*91E0)

pannon cseres-tölgyesek (91M0)

szarvasbogár (*Lucanus cervus*)

piros kígyószisz (*Echium russicum*)

leánykőkörcsin (*Pulsatilla grandis*)

Janka-tarsóka (*Thlaspi jankae*)

Természetvédelmi célkitűzések:

A természetmegőrzési terület célkitűzése az azon található, a kijelölés alapjául szolgáló fajok és élőhely-típusok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, fenntartása, helyreállítása, valamint a Natura 2000 területek lehatárolásának alapjául szolgáló természeti állapot, illetve a fenntartó gazdálkodás feltételeinek biztosítása.

7. TELEPÜLÉSI INFRASTRUKTÚRA

7.1. Úthálózat

Mutató	Év					
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Önkormányzati kiépített út és köztér hossza [km] (T-STAR, BP-STAR)	10,41	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5
Önkormányzati kiépítetlen út és köztér hossza [km] (T-STAR, BP-STAR)	74,06	74,2	74,2	74,2	74,2	74,2
Önkormányzati kiépített út és köztér területe [1000 m ²] (T-STAR, BP-STAR)	39,73	40,00	40,00	40,00	40,00	40,00
Önkormányzati kiépített járda hossza [km] (T-STAR, BP-STAR)	12,32	12,30	12,30	12,30	12,50	12,50
Önkormányzati kerékpárút, közös gyalog- és kerékpárút hossza [km] (T-STAR, BP-STAR)	0	0	1,2	1,2	1,2	1,2

7.2. Csatornahálózat

Mutató	Év						
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
A közüemi szennyvízgyűjtő-hálózatba (közcsatornahálózatba) bekapcsolt lakások száma [darab] (T-STAR, BP-STAR)	660	663	670	676	677	682	682
A közüemi szennyvízgyűjtő-hálózatban (közcsatornában) elvezetett összes szennyvíz mennyisége [1000 m ³] (T-STAR, BP-STAR)	55,94	59,61	49,38	50,21	49,74	57,17	56,31
Háztartásokból a közüemi szennyvízgyűjtő-hálózatban (közcsatornában) elvezetett szennyvíz mennyisége [1000 m ³] (T-STAR, BP-STAR)	41,3	43,57	46,46	47,26	46,38	45,26	47,15

8. A TELEPÜLÉS KÖRNYEZETI ÁLLAPOTÁT BEFOLYÁSOLÓ EGYÉB TÉNYEZŐK

8.1. Bűzhatás megjelenése a településen

A bűzök (zavaró környezeti szagok) a légszennyezés különleges formáját képviselik. A zavaró környezeti szagok alapvető káros hatása, hogy a szagos gázok és gőzök jelenléte a környezeti levegőben súlyosabb egészségi károsítás nélkül is rontja az ember közérzetét, és ezzel kedvezőtlenül befolyásolja az élet minőségét, sőt a munkaképesség csökkenését is okozhatja.¹

Harsányban az elmúlt időszakban többször jelent meg zavaró szaghatás (bűz).

A legjelentősebb zavaró hatásokat okozó szagok jellemzően olyan forrásokból származnak, amelyeknél szerves anyagok lebomlása megy végbe. Ilyenek lehetnek a szennyvíztisztítók, komposztáló üzemek, hulladéklerakók, állati tetemek ill. hulladékok feldolgozói. Szintén jelentős szagforrás lehet a mezőgazdaság: az állattartás a képződő, bomlásra hajlamos biológiai hulladékok pl. trágyák következtében; a növénytermesztés pedig a szerves trágyák felhasználása miatt.²

¹ https://www.mmkkornyezetvedelem.hu/images/Szagv%C3%A9delmi_k%C3%A9zik%C3%B6nyv_2014.pdf
3.old

² hiv. kézikönyv 10. old

A felsoroltak közül mind a biogáz erőmű mind a tehenészeti telep lehet a szag forrása.

A lakosságot zavaró szag, és így a lakossági bűzpanaszok igen gyakran előre nem megjósolható, illetve a hagyományos munkarenddel nem összeegyeztethető időszakokban jelentkeznek (pl. a hajnali inverziós légköri állapot). Ilyen esetekben a lakossági panaszok érdemi, műszakilag megalapozott, tehát mintavételeken és vizsgálatokon nyugvó kivizsgálása nehézségekbe ütközik.³

Rendelkezésre áll ugyanakkor egy távirányítással működésbe hozható mintavevő berendezés mellyel olfaktometriás mérések és a szagforrás azonosítás céljára is lehet mintát venni.

A módszer alkalmazása során a berendezést üzemkész állapotban a panaszos területen elhelyezik, majd a lakosságnak megadott telefonszámra történő panaszbejelentést követően azt azonnal működésbe hozzák.

A megjelenő szaghatás feltételezett elsődleges forrása a biogázüzem.

A Biogáz Alfa Kft. (2040 Budaörs, Farkasréti út 45.) részére az általa Harsány 041/7 hrsz. alatt üzemeltetett biogáz előállító tevékenységre a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztálya 2021. december 23-án kiadott határozatával egyrésztől egységes környezethasználati engedélyt adott, másrésztől a telephelyen a biogáz előállító tevékenységet korlátozták, megtiltva a telephelyre biogáz termelésre felhasználható anyagok további beszállítását.

2025. évben a Biogáz üzemet érintően az alábbi hatósági cselekmények történtek:

- **február 21.** Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály - biogáz előállító tevékenységre (KTJlétesítmény: 102 835 534) kiadott BO/32/00803-36/2021. számú egységes környezethasználati engedélyt visszavonta - BO/32/01826-1/2025. határozat
- **március 10.** - Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály – helyszíni szemle
- **március 21.** – Biogáz Alfa Kft fellebbezése az egységes környezethasználati engedélyt visszavonó - BO/32/01826-1/2025. határozat ellen
- **április 16.** - Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály tájékoztatása a fellebbezés felterjesztéséről
- **július 24.** - Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály 63 300 000,- Ft, környezetvédelmi bírság kiszabó határozata - BO/32/03383-10/2025.
- **szeptember 8.** - Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály értesítése a Biogáz Alfa Kft. levegőtisztaság-védelmi engedély kiadására irányuló eljárása kezdeményezéséről
- **szeptember 24.** - Környezetvédelmi Hatósági Ügyekért Felelős Helyettes Államtitkár határozata a BO/32/01826-1/2025. határozattal szemben benyújtott fellebbezésről – határozat megváltoztatása kiegészítése az alábbi – egyéb - megállapítások mellett: **A tárolók térfogatának elégtelensége, az automatikus folyamatirányítás mellőzése, a drénrendszer és a csapadékvíz-elvető rendszer engedély nélküli üzemeltetése, a monitoring kutak karbantartásának és a 35500/7184-18/2019.ált. számú vízjogi engedélyben előírt adatszolgáltatásnak az elmulasztása, valamint a szakmai felügyelet hiánya együttesen vezettek a környezetvédelmi jogszabályokkal összeegyeztethetetlen**

³ hiv. kézikönyv 13. old

üzemeltetéshez. A másodfokú hatóság megállapítja, hogy a fentiek önmagukban is megalapozták az egységes környezethasználati engedély visszavonását.

- **október 3.** – levegőtisztaság-védelmi bírság kiszabása

- **december 11.** – Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály értesítése levegőtisztaság-védelmi bírság ügyében hozott BO/32/05358-3/2025. ügyiratszámú határozat bírósági felülvizsgálata iránt keresetlevelet benyújtásáról

Jelentősnek mondható befolyásoló tényező a Szirmaterm Kft tehenészeti telepe is ahol a belterület határától csekély távolságra folytatnak jelentős számban szarvasmarha tartást.

9. KLÍMASTRATÉGIA

Kistérségi összefogással a KEHOP-1.2.1-18-00035 azonosító számú „Helyi klímastratégia valamint klímatudatosságot erősítő szemléletformálás Harsány és térségében” című projekt keretében elkészült Bükk-szentkereszt, Harsány és Kisgyőr települések közös klímastratégiája.

A klímastratégia az alábbi linken érhető el:

https://harsany.asp.lgov.hu/sites/harsany/files/imce/2023-08/bukkszentkereszt_harsany_kisgyor_klimastrategia_vegleges.pdf

10. ÖSSZEFOGLALÁS

A tárgyévben tovább fejlődött a település infrastrukturális hálózata, utak, járdák épültek, és a csapadékvízgyűjtő hálózat is bővült.

Összességében megállapítható, hogy Harsány továbbra is őrzi és fejleszti azon környezeti értékeit, amelyek vonzóak az itt élők számára.

Ugyanakkor Harsány Község környezeti állapotára, a lakosok életminőségére az elmúlt időszak szaghatása jelentős negatív hatással van. A folyamatos hatósági intézkedések, az egységes környezethasználati engedély visszavonása, a bírságok kiszabása ellenére az üzem folyamatosan működik.

A megjelenő bűzhatás okozója lehet a nagyüzemi állattartó is, de a biogáz üzem folyamatos működése miatt az ő tevékenységük hatása a bűzre nehezen beazonosítható.

Célszerű lehet a nagyüzemi állattartóra nézve is kérni a hatóság teljeskörű felülvizsgálatát.

Harsány, 2026. április 20.

 Hazadiné Szilvási Mária
2. polgármester

Elfogadva:

Harsány Község Önkormányzata Képviselő-testületének

58/2026. (IV.30.) határozatával